

Domadi glasovi

Stev. 21.

Lienz, sreda 6. februarja 1946.

Leto 2.

„Ker nismo komunisti“

Marsikdo v domovini bi rad sporočil svojcem v Ameriko resnico o stvarnem položaju v Sloveniji, a ne more, če noče v ječo ali celo pred kroglo. Nekomu se je posrečilo poslati pismo za svojce v Ameriki skrivoma čez mejo, od koder je šlo naprej. Pismo izraža ves strah in duševno ter telesno trpljenje ljudi pod Titovo diktaturo, zato par odlomkov iz njega objavljamo:

21. I. 1946.

Draga teta!

Če bo prišlo to pismo do Vas, draga teta, si boste vsaj megleno predstavljali naše življenje. Pišem z izpremenjeno pisavo zaradi Vas, da boste lažje čitali in predvsem zaradi sebe. Oseba, ki mi je neznana, Vam bo prinesla to pismo v smrtui nevarnosti preko gora do ljudi, ki so rešeni našega trpljenja in živijo tam pod zavezniški - do naših beguncev. Zato se jih vi Slovenci tudi sponinjajte. Sicer so revni in so v taboriščih, toda uživajo mir. O blagodejna beseda "mir", ti postajaš za nas trpina vedno bolj tuja, vedno bolj oddaljena, ko tako hrepenimo po tehi in hrepeneče izgovarjano tvoje sveto ime. O naša zemlja, ki si prepečena z nedolžno krvjo, ki pa še nimaš zadosti, ampak jo z dneva v dan znova vpijaš. Zato, draga teta, če bo res prišlo to pismo do Vas, prosim, ne omenjajte ga in njegove vsebine v nobenem Vašem pismu, sicer me čaka brez nadaljnega smrt.

Minilo je strašno bobnenje bombnikov, odšel je požrešni okupator, toda začela je sedaj kositi smrt veliko bolj neizprosno kot v času vojne. Ne morem Vam opisati trenutkov, ki jih doživljamo, ne upam si jih točno opisati. Vzemite samo v roko knjigo o komunizmu, o njegovem začetku in poteku revolucije, ki se je začela v Rusiji pred 28 leti. Pa saj ne morete verjeti, niti si predstavljati, kaj doživlja vsak pošten človek tu. Vso dolgo vojno ni bilo pobitih toliko ljudi kot tu v juniju in juliju 1945. In ne ubitih do smrti, temveč mučenih, da so umirali polagoma, v jamah, po gozdovih. Rešil se je morda samo eden od tisočih, da se je hranil s krvjo svojega brata in če mu je bila sreča mila, je ušel preko meja do zaveznikov.

Zapirajo vsakega, ki ima kaj svojega, da mu lahko zaplenijo. Pri nas so zaplenili vse, čisto vse, plačujemo najemnino, dokler nas lepega dne ne vržejo na cesto. Dohodkov nimamo nobenih in poleg tega so nam vzeli živčevje, veliko oblačil in vse stvari, ki imajo kako vrednost. V šole ne smemo več hoditi, dasiravno smo vse pred ciljen. V službe nas ne sprejmejo, ker nismo komunisti. Nič ne pomaga, čeravno smo študirale dolga leta. Komunisti nas silijo, da moramo prati njihove ušive obleke, ribati sobe in pisarne - pač zato smo študirali.

Najhuje se mi trga srce, ko gledam ubogega očeta, ki je postal star in brez sredstev, dasiravno je pridno delal in garal vse življenje, mano pa je udarec priklenil na posteljo. Tolaži nas samo upanje, da nas bodo rešili veliki zavezniki. Zavpila bi, da bi čul Truman - naše upanje, naj nas reši, naj pride skoraj, ali pa naj pošlje nad nas atonsko bombo, nas bo vsaj smrt rešila, smrt, ki bo brez upanja.

Tu Bog ne daj, da bi zaveznike hvalili, ali celo obesili ameriške zastave. Tu visi vse polno ruskih zastav ali slovenskih z rdečo komunistično zvezdo.

Zaključite hi Vam radi pisali, pa kaj, ko ne vemo resnice.

Ali naj Vam pišemo, da smo živi, ko pa ne vemo, ali bomo jutri še. - Tu močno selijo in tega se zelo bojimo. Noč te vzame in za teboj ni več sledu. Ata se je moral vsa leta vojne dostikrat skrivati in je od vsega tega močno bolan, da je malo upanja, da se bo še kdaj čisto popravil. Zanašamo se predvsem na Boga, da nas ne bo zapustil sedaj, ko smo postali izmed vseh največji siromaki.

Zadnjič ste pisali, če dobimo kaj na Rdečem križu. S stricem sva se zelo smejala. Dobijo samo pravi komunisti, največ pa bosanski otroci, ki so prišli iz Bosne, da pri nas prezinijo. Drugače pa dobivajo tu veliko paketov od tam, zato Vas lepo prosim, ne zase, temveč za mamo, če ji morete poslati kaj sladkorja.

Sicer se pa ne bojimo več tako glada in pomanjkanja, temveč prosimo Boga (v cerkev si še itak ne upamo hoditi), da bi nam že skoraj poslal rešitev, da bi skoraj prišli veliki zavezniki, s katerimi so imeli naši fantje vedno zveze, dasiravno so morali kalibog skoraj vsi žrtvovati mlada življenja. Želim Vam srečno novo leto. Za božič nismo imeli ne dreveščka, ne jaslic, az naših ustnih se ni čula božična pesem, svet nam je zamrl, brez besed, z duševnimi boji smo gledali drug drugemu v trpeči obraz, ker vrata zapora in njega trpljenje nam je vedno odprto, torej vsem poštenim Slovincem in teh je 90 %. Kako so volitve izpadle, vam je znano. Večina ljudi ni imela volilne pravice, ostali pa so volili tja, kamor so morali, ker je bilo narejeno tako, da se je slišalo vrako kroglic in krljub temu so morali zvečer pretresati, da je nastala številka 99 % .. Ker prostora ni več in tudi ne vem, če bo pismo prišlo, končan.

ZARADI ANGLOFILSTVA PRED SODIŠČE

"Koroška Kronika" javlja po časopisih iz Ljubljane, da je pred ljubljanskim sodiščem med drugimi tudi g.O s e n a r Stanko, brivec iz Cerkelj na Gorenjskem, bivši poveljnik domobranske posadke v Cerkljah na Gorenjskem. Razlog, da je prišel pred sodišče, je "politično in vojaško sodelovanje z okupatorjem".

Kakšno je bilo njegovo politično sodelovanje? Bil je že maja meseca leta 1941. zaprt od Nemcev v Begunjah na Gorenjskem ter v Krautu pri Spittalu na Koroškem. Po več mesecih je bil spuščen, nato pa v letu 1942 ponovno zaprt v Begunjah.

Kot vzrok zapora so nemške oblasti navajale, da je vođa vseh anglofilov v cerkljanski občini, da je njegova brivnica središče vsega dela proti Nemcem, da posluša londonski radio in vesti širi med ljudi ter tako ustvarja nerazpoloženje proti Nemcem, da podpira partizane.

V letu 1942 je g.Osenar vzdrževal zveze z Mihajlovičevim pokretom v ljubljanski pokrajini. G.Osenarju je pošiljal pok.g.Malovrh Franc, ki je padel v Kočevju, (pod imenom Mencinger) vso pošto iz Ljubljane za vso Gorenjsko. Iz Cerkelj od g.Osenarja se je predla mreža naprej po Gorenjski.

Ta mož se mora se-daj zagovarjati, da je "sodeloval z okupatorjem". Zopet ista komedija kot z anglofili, ki so jih pred božičem obsodili kot kolaboracioniste.

PODTALNO DELOVANJE GEN. ANDERSA V ITALIJI

Moskovska "Pravda" je 27.januarja objavila sledeči članek:

"Rimski dopisnik angleškega lista "Manchester Guardian" poroča, da "je navzočnost armade generala Andersa resna nevarnost, ker izpodkopava dobri glas Anglije." Dopisnik dodaja: "Možno je, da je najnevarnejši faktor, ki je v zvezi s prisotnostjo Andersova armade to, da ta armada nudi sredstva italijanskim novofašističnim strankam. Često se je zgodilo, da so skupine poljskih vojakov brisale z zidov gesla italijanskih levičarskih strank, kar je vzbudilo močno neza-

dovoljstvo med prebivalstvom.

V različnih pristaniščih pokrajine Mačerata so skrbno zbirali vesti o izgredih, kako so Poljaki napadali ljudi, ki se nosili komunistične ali socijalistične znake, pa tudi tiste, ki so se udeleževali republikanskih zborovanj. Vesti iz Macerate poročajo o "informacijskem središču", ki ga vodijo Poljaki. V izložbah tega sloopja so razstavljene slike in protiruska gesla."

Zdi se, da so vse italijanske stranke mnenja, da je nevarno pustiti Andersove Poljake v Italiji. Poljski poslanik v Rimu je pri-povedoval dopisniku preko Manchester Guardian, da prejema številne izjave poljskih vojakov, ki hočejo vrniti se na Poljsko.

Toda te izjave prihajajo tajno, ker izvaja organizacija gene-rala Andersa zelo močan pritisk na vojake, ki hodijo k novemu poljsko-mu poslaniku. V civilne obleke preoblečeni Andersovi agenti noč in dan opazujejo poljsko poslaništvo, da bi izvedeli imena poljskih vojakov, ki obiskujejo poslaništvo. Poljski poslanik je izrazil svoje nezadovoljstvo, ker zavezniško poveljstvo dovoljuje generalu Andersu izdajati dva dnevnik, nekaj tednikov in mesečnikov kakor tudi ne-šteto letakov, v katerih stalno napadajo sedanjo poljsko vlado. - Težko se je približati poljskim vojakom. Zadržujejo celo pisma sorod-nikov iz Poljske."

"Od časa do časa ima general Anders neverjetne govore. Stalno ga spremljajo višji angleški zvezni častniki, ki ne obvladajo poljskega jezika, kar napravi vtis, da se vse to dogaja pod zaščito zaveznikov."

BOLGARSKA VLADA SVARI OPOZICIJO

Sovjetska agencija Tass poroča iz Sofije:

"Danes so v bolgarskih časopisih objavili opomin bolgarske-ga notr.min. opoziciji. Ta opomin se glasi: "Opozicijske skupine, ki so brez katerekoli opore širokih mas bolgarskega naroda, ki so izgubile vsako upanje na kak političen uspeh, še vedno nadaljujejo tekmovanje na političnem polju in idejno borbo ter hočejo Bolgarijo kompromiti-rati pred vsem svetom.

Naše opozicijske skupine so se prelevile in so postale središče za širjenje vsemogočih alarmantnih in škodljivih govoric, klevet in hujskanj proti oblasti in njenim organom. Notranje min. razpolaga z verodostojnimi poročili, iz katerih je razvidno, da te skupine dajejo navodila in načrtno navajajo ljudstvo k nepokorščini do oblasti, da organizirajo izzivanja, da napadajo občine in organe oblasti z namenom, da bi izzvale oblast, ki naj bi za to začela izvajati strožje ukrepe proti rušilcem reda. Nato pa hočejo prikazati te ukrepe kot teror in nasilje od strani vlade Domovinske fronte.

Te skupine nesramno napadajo ljudi, ki so delavni člani Domovinske fronte, da bi prisilili vlado Domovin.fronte k samoobram-bnim ukrepom. In na ta način ustvarjajo povode za izgrede, ki bi jih lahko izrabili v propagando in kot povod za klevetanje o terorju in nasilju.

Zdi se, da so ti izgredi in izzivanja potrebne pristajem Petkova in Luljčeva, ki bi hoteli na ta način podpreti svojo prošnjo o tuji intervenciji. V zvezi z vsem tem svari notranje ministerstvo zadnjikrat vse politikante, ki na zborovanjih, sestankih in v tisku hujskajo proti oblasti, javnemu redu in miru, ker razpolaga oblast z zadostnimi zakonitimi sredstvi, da postavi vsakega tja, kamor spa-da. Vlada ne bo oklevala izdati ukrepe, da zaščiti mir in svobodo bolgarskega naroda in državne interese." (Mosk.Pravda od 27.jan.1946.)

AVSTRIJSKI IZGNANCI IZ JUGOSLA- slavije v Področco! Na podla,i VIJE. - 30.januarja je ob 10 uri do- njihovih dokumentov jih je po- poldne prispelo 11 izgnancev in 31. stajna FSS priznala kot avstrijske ob 10.30 uri 10 izgnancev iz Jugo- državljane in jih napotila v ta-

borišče Brnca (Fürnitz). (Volkszeitung 2.II.1946.)

PRENOČEVANJE TUJCEV PRI ZASEBNIKIH PREPOVEDANO. - Na predlog stanovanjskega referenta Pogačnika je celovski mestni svet na svoji seji 29.jan. sprejel sledeči sklep: Prenočevanje inozemcev v privatnih stanovanjih in v obrtnih prenočiščih je brez izrecnega pismenega privoljenja stanovanjskega urada prepovedano. V vsakem slučaju je treba vložiti tozadevno pismeno prošnjo. Inozemce je treba napotiti v zanje določena inozemska taborišča. Stanovanja, ki so jih imeli inozemci, bodo zaplenjena v korist Celovčanom, ki iščejo stanovanja. Prestopki bodo strogo kaznovani po obstoječih predpisih.

ZAHTEVAJO VERSKO NRAVNO VZGOJO. - Na zasedanju avstrijskih deželnih šolskih nadzornikov, ki je bilo v zveznem min.za šolstvo, je deželni šolski nadzornik Fritsch med drugim dejal: - "Na področju pouka je avstrijska šola izvršila svojo dolžnost; v organizacijah in metodah je bila vzor drugim deželam. Ne smemo pa zamolčati, da avstrijsko šolstvo pri vzgoji marsikatero želje ni izpolnilo. Vzrok temu je neka breznačrtnost in zanemarjanje versko npravne vzgoje, čeprav jo zakon zahteva. Brez vzgojnega programa in brez vzgojnega načrta si ne moremo zamišljati izgradnje učnih načrtov in šolskih knjig za avstrijske šole. Zato zahtevam takojšnjo predložitev jasnega vzgojnega načrta na podlagi veljavnih zakonov".

SV. OČE O KOLEKTIVIZMU. - Pred predstavniki italijanskih delavcev in podjetnikov, med katerimi so bili tudi člani komunistične in socialistične stranke, je imel sv. oče pred kratkim govor in med drugim dejal: "Kolektivna organizacija ne more rešiti vseh socialnih problemov, ker bo vedno obstajal konflikt med delavstvom in med državnim kapitalizmom. Kolektivizem bi samo spremenil način borbe. Trenja med delavstvom in privatnim kapitalom bodo sicer prenehala, vendar samo zato, da napravijo prostor novemu boju med delavstvom in državnim kapitalom. Vseeno je, v kakšni obliki bo kolektivizem uredil razdelitev dobrin. Naj bo to z enakomerno razdelitvijo, ki bo sorazmerna z delovnimi urami ali po individualnih potrebah, vseeno bo nemo goče izogniti se nesporazumom in sporom o pridobljenih dobrinah in

delovnih pogojih kakor tudi o zadržanju delodajalcev, ki ni vedno brez napake. Prav tako ne bo mogoče izogniti se dejstvu, da delavski razred padel v roke javnemu nasilju."

JUGOSLAVIJA ZAHTEVA VOJNE ZLOČINCE IZ ITALIJE. - Strokovnjak za vojne zločince dr. Živković, ki je član jugosl. delegacije pri Organizaciji Združenih narodov, je predstavnikom tiska izjavil, da je Jugoslavija nezadovoljna, ker ji nočejo izročiti italijanskih vojnih zločincev. Med tem ko prihajajo stalne skupine nemških vojnih zločincev v Jugoslavijo, doslej še ni bil izročen noben italijanski voj. zločinec.

RAKETE NAMESTO TOPOV! Generalni poročnik Leon H. Campbell je izjavil, da ima ameriška vojska sedaj rakete, ki morejo leteti v višini do 100 km. Nadaljna raziskovanja bodo kmalu prišla tako daleč, da bodo popolnoma izpodrinili topništvo, ki je sedaj v rabi. Kakor poroča vojno ministrstvo, se vojni obveščevalni oddelek trenutno bavi s temeljito izrabo uporabnih možnosti radarja in z izpopolnitvijo radarskih priprav! (Weltpresse od 1.II.1946.)

GENERALNEGA POLKOVNIKA SS KURT DALUEGE BODO IZROČILI ČEŠKO-SLOVAŠKI. - Kakor je "United Press" poročala v sredo, bodo brit. oblasti izročile češkoslovaški vladi generala polkovnika Daluega, ki je bil naslednik Heydricha. Daluege je odgovoren za represalije, ki so jih izvedli Nemci zaradi umora biv. nemškega protektorja Češke in Moravske Heydricha, ko so popolnoma uničili češko vas Lidice.

"Koroška Kronika" je od številke do številke zanimivejša. Ne samo, da se je slovenščina v njej zboljšala in dvignila, list je postal resnično slovenski. Namesto prestav nemških člankov, kakršne je prinašala s-početka, objavlja zdaj samostojne spise slovenskih strokovnjakov, ki so na taki višini, da bi lahko šli v vsak svetovni list. Koroški Slovenci še nikoli niso imeli tako dobro urejevanega lista. Tudi vsak slovenski begunec z užitkom in v svojo veliko korist prebere vsako številko Koroške Kronike. Če je kdo do zdaj ni redno bral, ga posebej opozarjamo, naj se na list naroči.